

Karen Polder **grafisch ontwerpen** Laan van Meerdervoort 133a
2517 AW Den Haag karen@karenpolder.nl telefoon 070 3658730

Ruimte voor letters

Ondanks den hoogen klank van het haar sierend predicaat dankt de Koninklijke Bibliotheek haar ontstaan aan de Revolutie
Met dit enigszins raadselachtige citaat speel ik een spel van lezen en kijken in het typografische ontwerp voor de bestuursvertrekken van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Een monumentaal typografisch werk van in het totaal 42 strekkende meter hout in hout inlegwerk.

Doorgaans gaat de lezer zo op in de betekenis van een tekst dat de *vormen* van de letters niet worden gezien. De typografie is als het ware onzichtbaar. In *Terwijl je leest* (2006) stelt Gerard Unger dat het niet mogelijk is tegelijkertijd te lezen en te kijken, je leest óf je kijkt. De lezer is gebaat bij typografische regels en conventies die het verwerken van de inhoud gemakkelijker maakt. Daar staat tegenover dat het afwijken van die conventies maakt dat je bewuster *kijkt*. Dit schakelen van kijken naar lezen en van lezen weer terug naar kijken is de drijvende kracht achter het spel van vorm en betekenis in het monumentale werk voor de Koninklijke Bibliotheek. In de lettertuin voor Museum Meermanno werk ik met hetzelfde spanningsveld. Kinderen die het museum bezoeken kunnen hier *letterlijk* spelen op de letters en eigen woorden vormen. Ordening, fragmentatie en schaalvergroting zijn enkele van de middelen die ik heb ingezet om de *lettervormen* zichtbaarder maken. Met mijn werken stimuleer ik lezend te kijken en kijkend te lezen.

Het derde element, naast vorm en inhoud, is de logica van de plek. Deze typografische werken ontlenen hun betekenis ook aan de situatie waarvoor ze zijn ontworpen. Los van de plek zouden de letters ontheemd zijn, zonder de letters zouden de plekken onbeschreven zijn.